

CPCog - Systematisk uppföljning av kognition hos barn och ungdomar med cerebral pares.

Ann Alriksson-Schmidt

Bakgrund: Oavsett graden av motorisk påverkan rekommenderas alla barn med diagnosen cerebral pares (CP) att erbjudas kognitiva bedömningar på sina habiliteringsenheter vid åldrarna 5–6 och 12–13 år. Systematisk utredning av kognition på populationsnivå har visat sig svårt att implementera av olika anledningar bland annat på grund av brist på neuropsykologer på habiliteringarna; att barn och ungdomar med CP inte prioriteras för neuropsykologiska utredningar (bortträngningseffekt) samt att det finns brist på kunskap hur man utreder barn med CP som har svårigheter att kommunicera och/eller problem med finmotorik. Många av de standardiserade bedömningar som används vid kognitiva utredningar kräver både verbal kommunikation och finmotorisk förmåga.

Syfte: Målen för kvalitetsförbättringsprojektet var att: (1) etablera en närmare arbetsrelation mellan den nationella CPCog-samordnaren (sökande) och psykologkontaktpersonerna i varje sjukvårdsregion, (2) organisera arbetsmöten med kontaktpersonerna för att lokalisera specifika barriärer och facilitatorer för varje region, (3) underlätta samarbetet mellan kontaktpersonerna och de psykologer som arbetar vid habiliteringsenheterna i deras regioner, (4) organisera och genomföra CPCog utbildning för de psykologer som arbetar i respektive sjukvårdsregion, (5) fastställa specifika regionala mål för kognitiva bedömningar i sjukvårdsregionerna, och (6) uppföljning av mål.

Metod: Vi har utvecklat och är mitt uppe i genomförandet av ett CPCog kvalitetsförbättring projekt. Elva psykologer från 7 sjukvårdsregioner deltar. Projektet består av utbildning, diskussioner, workshops och målsättning både på plats och online. Till dags dato har vi genomfört 3 träffar/möten. Två återstår.

-Träff 1: 12/9, 2022. 10.00-12.00. Zoommöte. Översikt över CPCog och hur man registrerar data. Diskussion av barriärer/facilitatorer. Hur kan barriärer tas bort? Ledd av utvecklingspsykolog Ann Alriksson-Schmidt och Linda Sandström.

-Träff 2: 12/10, 2022. 08.00–17.00. Workshop om ögonstyrningsteknik och hur tekniken kan användas för att utreda barn som inte kommunicerar. Ledd av neuropsykologerna Kristine Stadskleiv och Maja Knudsen vid Oslo Universitetssjukhus, Norge.

-Träff 3: Hösten 2022, individuella zoommöten med deltagare med målsättning för respektive habiliteringar. Ann Alriksson-Schmidt och Linda Sandström

-Träff 4: 20–21 april, 2023 i Lund, lunch till lunchworkshops. Dag 1 – Cerebral Visual Impairment vid cerebral pares. Dag 2 – Fallbeskrivningar och diskussion. Ledd av neuropsykolog Barbro Lindquist samt brukare.

-Träff 5: 9–10 oktober, 2023 i Stockholm. Deltar i kognitionsprogrammet på CPUP dagarna. Både som föreläsare och publik. Avslutning. Ann Alriksson-Schmidt och Linda Sandström.

Resultat: - I slutet av 2020 hade totalt 296 barn bedömts. För närvarande har vi 640 rapporterade bedömningar i CPCog, med fler psykologer som rapporterar varje månad. Vi har inriktat oss på några av de regioner där bedömningar inte tidigare gjorts. Psykologer på habiliteringen i Kalmar har själva börjat utreda barn med hjälp av ögonstyrning.

Konklusion/betydelse: Barn med CP anses ofta ha en ren fysisk funktionsnedsättning vilket kan resultera i att barn med CP bara följs av fysioterapeuter och arbetsterapeuter. CP orsakas dock av någon form av hjärnskada, vilket ofta påverkar kognition. Även när intellektuell funktionsnedsättning inte förekommer är specifika kognitiva svårigheter frekventa och ofta förbisedda.